

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avrea Clavis Paradisi Beatorvm, Omnibvs Christianis,
maxime Clericis, quotidie vsurpanda, praecipue hac
funestâ atque moesta belli tempestate**

Nicolartius, Petrus

Coloniae, 1643

Clavis tertiae portae Orientis in Caelo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10096

sibus, iussu diuino, stabiliebat. Fundamenta solidata solidant substructionem.

Clavis tertiæ portæ Orientis in Calo.

§. 35. **O**MNIS commotio volūtatis sequitur ex consideratione intellectus. Vnde quod attentius ac perspicacius intellectus considerat virtutum motiua, seu rationes quibus mouetur ad operandum, eò maior excitatur affectus in voluntate. Ostendendum itaque, quænam motiua in singulis virtutibus sint consideranda. Ac primum qua ratione excitanda sit fides.

Proponendum id circa quod fidem excitare volumus. Vt si velim excitare fidem circa mysterium Eucharistiæ, nimirum ibi verè, propriè, realiter & substantialiter præsens esse corpus & sanguinem Domini, cū anima & diuinitate, atque adeò totum Christum ibi sub speciebus panis & vini delitescere.

Consideranda motiua & rationes, quæ persuadent id esse credendum.

Primo, Quia ipse Dominus accepto pane cum gratias egisset, & benedixisset panem, expressè affirmauit, (Matth. 26. Marci 14. Luc. 22. 1. Cor. 11.) *Hoc est corpus meū, quod pro vobis datur.* Et accepto calice si-

militer dixit, *Hic est sanguis meus, qui pro vobis effundetur*: adeò vt clarioribus verbis id exprimi non potuerit. Neque vllum est aliud fidei mysterium, quod clarius in Scripturis habeatur expressum. Vnde si decepti sumus, ipse decepit nos: quod blasphemum est vel cogitare.

Secundò, Quia id ipsum tenet & docet & semper docuit Ecclesia, (1. Tim. 3. Ioan. 3. Apoc. 18. & 21. 1. Cor. 12. Matth. 16.) quæ est *columna & firmamentum veritatis*: quæ est, *sponsa Christi, eius corpus mysticum, & Regnum*: quæ regitur spiritu Christi: quæ semper stabit, nec vllis inferorum & hæreticorum machinis euertetur: quæ si vel in vno articulo errat, corruit penitus, nec quidquam amplius ei credendum.

§. 37. *Tertiò*, Quia id omnibus sæculis ab initio nascentis Ecclesiæ Christi, ab omnibus Catholicis creditum, & à Patribus traditum, & in Ecclesia pro tali vsurpatum & sumptum, vt facile ex testimoniis Patrũ & Doctorum, qui singulis sæculis vixerunt & scripserunt, ostendi potest.

Quartò, Quia hanc doctrinam tenuerunt omnes qui sanctitate & miraculis in Ecclesia illustres extiterunt: vt patet singula sæcula percurrenti. Imò quò quisque sanctior, & miraculis clarior, eò maiore deuo-

deuotione hoc Sacramentum est profecutus: vt S. Dominicus, Franciscus, Bernardus, Cælestinus, Norbertus, Xauerius, Ignatius, Vincentius Ferrerius, Franciscus à Paula, & alij innumeri. Si isti errarunt, consequens est vt sanctitate & miraculis clarissimi fuerint idololatræ. Si idololatræ, quomodo sancti? quomodo Deus illos miraculis claros, & omnibus imitandos proposuit.

Quintò, Quod hæc ipsa doctrina innumeris miraculis sit confirmata, quæ occasione huius Sacramenti contigerunt. Fieri autem nulla ratione potest, vt in confirmationem doctrinæ falsæ & perniciosæ vera miracula fiant; quia Deus non potest falsitatem & impietatem confirmare.

§. 38. *Sextò,* Quia hæc doctrina ita per decem prima sæcula, nempe vsque ad annum 1050. fuerit ab omnibus ita recepta, vt nullus etiam hæreticus publicè illam oppugnare ausus fuerit. Et cum Berengarius circa id tempus contrarium tradere cœpisset, mox eius sententia ipso viuo in quinque Conciliis fuit damnata: & ipsemet eam ter abiurauit, & tandem in fide Catholica cum magna pœnitentia sui erroris obiit.

Septimò, Considerandum quales sint qui

B

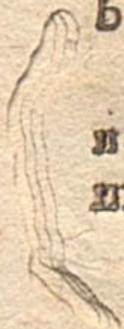
4

hang

hanc doctrinam oppugnant: nempe homines vita infames, superbi, contumeliosi, impuri, multis aliis nefandis erroribus obnoxij. Quis credat, Deum illis potius quàm viris sanctissimis, humillimis, castissimis, modestissimis veritatem patefecisse? Insanum est hoc existimare.

Octavo, Quòd præcipua ratio, qua hæretici hoc mysterium oppugnant, sit, quòd hoc videatur impossibile. Sed multa alia nobis credenda sunt, quæ humano iudicio videri possint impossibilia. Alioquin explicent nobis, quomodo Deus ex nihilo fecit mundum, quomodo Deus est trinus personis, essentia vnus. Quomodo Filius factus est homo. Quomodo si Filius verè est Deus & homo, non etiam Pater, & Spiritus sanctus sit homo. Quomodo Christus natus est clauso utero, & quomodo resurrexit clauso sepulchro: quomodo fiet resurrectio carnis. Quomodo impij in suis corporibus eterno cruciabuntur igne, nec consumentur: & alia huius generis; quæ si humana ratione expendantur, planè videbuntur impossibilia.

§. 39. *Nonò*, Consideranda debilitas nostri intellectus, qui est infimus inter omnes intellectus creatos, & ita debilis, vt
nullam

nullam rem corporalem, quantumvis familiarem, clarè & distinctè, qualis secundū speciem suam sit, cognoscere possit. Imò nullus est sapientum huius mundi, qui vel centesimam partem secretorum, quæ latent in vna formica, vel musca (vt mihi facile esset ostendere) possit inuestigare. Quòd si in rebus infimis ita cæcurimus; quanto magis in summis, & diuinis nostrā cæcitatem & ignorantiam fateri debemus, & omne iudicium nostrum Deo & Ecclesiæ humiliter subijcere?

His omnibus consideratis, perspicuum est, hanc doctrinam firmiter credendam tamquam à Deo traditam & confirmatam, idque ea firmitate qua par est supremæ & diuinæ auctoritati credi. Itaque statuam mecum illam firmissimè credere, & potius mortem oppetere, quàm vlllo modo de ea velle dubitare, ne diuinæ auctoritati sim iniurius. Digna quidem est diuina auctoritas cui infinita firmitate credatur: verum quia id præstare non possumus, postulat vt omni qua possumus firmitate, diuina gratia adiuti, ei credamus, omnem sensum & intelligentiam nostram in obsequium fidei captiuantes.

Simili modo poterimus excitare fidem circa reliquos fidei nostræ articulos, con-

fiderando rationes & motiua, quæ illos creditu dignos faciunt: & diuinæ auctori-
tatis magnitudinem, propter quam firmis-
sime credi debent.

§.40. Explicatus est orandi, modus, fi-
nis, & fructus. Oratio autem est virtutis a-
ctus, non virtus; cælique clavis, monitore
S. August. Nunc ad virtutes eas, quibus cõ-
petitor cæli cælum eblanditur & Deum,
est euolandum. Deus ipse virtus est: amat
virtutem, qui amat se. d. 56. nasci. Amatque
in naturâ creata, maxime eâ, quam san-
guine filij sui redemit, virtutes; quia sunt
animæ ornamentum in signe ac diuinum,
de poen. d. 2. c. Illa anima à Deo pingitur,
quæ habet in se virtutum gratiam renitē-
tem, splendoremque pietatis. Illa anima
bene picta est, in qua elucet diuinæ ope-
rationis effigies, splendor gloriæ, & pater-
næ imago substantiæ. Hæc pictura pretio-
sa est: Adami, ante peccatum. Et ibid. c. su-
per. & 3. p. cum nemo repēte fiat summus,
ponuntur virtutibus gradus & connexio-
nes, oportet autem his clericum & maxi-
me prælatum excellere. d. 40. Ante. & c.
Multi, quod aut eum est capitulum: vt & d.
47. omnes.

§.41. Virtutes tamen clericorum, quæ
& omnium Christianorum, principes sunt.
tres

tres Theologicæ: auctore S. August. de consecr. d. 2. quia passus. Inter quas prima & reliquarum *Clavis* est fides. sperandarū substantia rerum, argumentum nō apparent. Hebr. 11. 5. Cuius est meritum, quia rei non visæ. de pœn. d. 4. In domo. Nec meritum, nec vitus, si absque operibus bonis sit. 1. q. 1. Sicut vrgeri. & c. Fertur, & de pœ. d. 2. §. Non est mirum. Viuet autem si per dilectionem operetur. pœn. d. 2. firmum. Tam ea, quæ fidei Sacramentum importat, quā ea quæ fidei habitus est. de consecr. d. 4. nihil. Cum enim ea vtraque non tantum liberi sit arbitrij, dono Dei perficitur. de cōsecr. d. 4. gratia. Atque meritorum suorum gradibus proficit ac augmentatur. de pœn. d. 2. §. hæc quæ. Quare illud, quod ait Apost. Rom. 14. Quicquid non est ex fide, peccatum est, intelligitur, quicquid sit cōtra conscientiam, id ædificat gehennam. 28. q. 1. omnes. par. 5. Firmissime ideo credendum omnibus fidei articulis. 33. di. qui episcopus. Publiceque in Ecclesia prædicandi læpe. de consecr. d. 4. Symbolum. Ut publice fides multos in vnum connectat. d. 43. sit rector. Omnes illos purget. 15. q. vlt. c. vlt. 24. q. 1. Si Petrus. Superatis omnibus aduersariorum incursionibus. 24. q. 1. non turbatur. Quoniam fides, vt Deus, diligen-

cius custodit ciuitatem, quam is, qui vigi-
lat pro custode eius. 23. q. 8. tributum.

§. 42. Apparet ergo, quam accuranda
sit fidei integritas, omnibus; præ omnibus,
clerico: sine qua Deum non cognoscet.
20. q. 1. quia. nec esse potest vera reip. iusti-
tia, nisi ubi vera animi fides. 24. q. 1. vbi. Cū
sine fide falsa sit virtus, etiam in SS. mori-
bus. 28. q. 1. omnes. Fides enim potest eo
pertingere, quo humana ratio nequit pe-
netrare. 24. q. 1. nō turb. Quæ si fidei dubiū
obijciat, est Romæ, qui abijciat. d. 11. palā.
Defendant ergo Christiani omnes fidem.
d. 96. nos. Nemo eius vnitati se interferat.
24. q. 1. aduocauit. Non coactus, sed libens
susceptam ornet. 45. di. de Iudæis. diuina-
tionibus fidē nemo destruat, quisque eam
ædificet, maximè prælati. d. 21. §. 1. fin.

§. 43. Monendum hic illud est, de fide,
etiam humana. Non esse viri mentiri, aut
fidem fallere. 22. q. 2. nequis. Nec esse fidē,
quæ pro crimine adimplendo promitti-
tur. 22. q. 4. si ad. Nec humana illis esse fide
credendum, qui prostituerunt diuinam. 2.
q. 7. non potest. Hosti tamen, quæ legitime
data est, fides seruanda est. 23. q. 1. noli. Di-
co legitime. nā si stulte data, vel vi expres-
sa, non est fides. 22. q. 4. in malis. Sic magis
illudentibus cælo, cælum illudit. 26. q. 5.
nec mirum.

Quar-